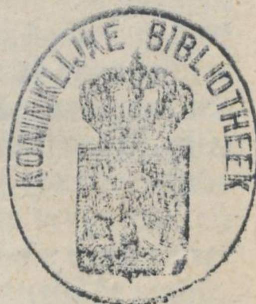
Copie.

VANDEN ARTY-

culen begrepen inden accorde / verbontenissen ende eenicheydt ghemaeckt ende opgherecht tusschen den Staten der prouintien vanden Nederlanden ende den Doorluchtighen hoochgheboorzen Vorst ende Heere de Prince van Orangien/ Graue van Nassau etcet. Staten van Hollandt Zeelandt ende heure geassocieerden door Comissarissen ouer beyde syden respectiuelicken ghedeputeert: besloten tot Gendt opten viij. Nouembris, 1576.

Psalm. 124. vers. 2. 3. 6. 7.

So de Heere niet by ons en ware : wanneer de menschen hen teghen ons setten, so verslonden sy ons leuendich. wanneer haren toorne ouer ons vergrimde.

Gheloeft sy de Heere, dat hy ons niet en geeft ten rooue in hare tanden. Onse ziele is ontcomen, Als een voghel den stricke des vogeluangers: het strick is verscheurt, ende vvy zijn los.

Ghedruckt inde vermaerde Coopstadt Dordrecht. Anno. M. D. LXXVI.

Allen den genen die dese teghenwoordighe letteren sullen sien ofte hooren lesen Saluyt. Also dese Landen van herwaertsouere/ de laetstleden neghen ofte thien Jaren door d'inlantsche Oorloghe/ hoouaerdige eñ rigoreuse regeringe/ moetwillicheyt/ rockinghe ende andere ongheregeltheden vande Spaengiaerden eñ hare adherenten geuallen zijn in groote miserie eñ ellendicheyt. Ende dat omme daer teghens te versiene ende te doene cesseren alle voordere troublen oppressien eñ armoeden vande voorsc. Landen/ by middelen van eene vaste vrede eñ pacificatie/ hebben inde Maent van Februarijo int Jaer 1574. ghecommitteert eñ vergadert geweest tot Breda Commissarissen van syne Ma. ende vande Heere Prince van Oraengien Staten vā Hollant Zeelant eñ hare geassocieerde/ bydē welckē geproponeert zijn geweest diueersche middelen eñ presentatien dienende grootelicx tot voorderinge vande voorsc. pacificatie/ so en is nochtans daerop niet gheuolcht de verhoepte vruchtbaerheyt: Maer ter contrarie gheduerende de hope van vertroostinghe eñ middelen van goedertierenheydt van syne Ma. hebben de voorsc. Spaengiaerden hen daghelicks meer veruoordert de arme ondersaten te ouervallen/ verderuen eñ in eewighe slauernije te brenghen/ sonder hen te vermijden diueersche meuterije te maken/ Heeren eñ Steden te dreyghen/ ende vele plaetsen vyantlick inne te nemen/ te roouen eñ te branden/ daer door naer dien sy byden gecommitteerden totten gouuernemente vandē Landen verclaert zijn gheweest vyanden van syne Ma. ende vande gemeyne weluaert/ de Staten vā herwaertsouere met consente vanden voorsc. ghecommitteerden ghedronghen is gheweest de wapenen te nemen/ ende daer beneffens om voorder de eewighe bederffenisse te verhoeden/ eñ dat d'inghesetene van alle dese Nederlanden in eene vaste vrede eñ accoorde vereenicht wesende/ gesamelen soudē doen vertreckē de voorsc. Spaengiaerden eñ hen aenhangheren/ Lantschenders/ ende die wederomme te stellen int ghebruyck van hare oude Rechten / Preuilegien/ Costuymen ende Vrijheden / mits welcke neeringhe ende weluaert inde selue wederom soude moghen keeren. So is dat by voorgaende aggregatie vandē voorsc. Heeren ghecommitteert totten gouuernemente vande Landen/ die Vredehandel tot Breda begost ter eeren Gods ende ten dienste van syne Ma. tusschen die Prelaten / Edelen/ Steden ende Leden van Brabant/ Vlaenderen / Artoys/ Henegouwe

Valenchyn/ Ryssle / Doudaye/Orchyes / Namē / Doornick/Wtrecht
ende Mechelen: Representerende de Staten vande selue Landen/en̄
den Heere Prince van Orangien/Staten van Hollant/ Zeelant ende
hare gheassocieerden / door Commissarissen ouer beyden sydē respec-
tuelick ghedeputeert. Te wetene d'Eerweerdighe Heere Heer Jan
vander Linde/Abt van S. Geertruydē tot Louen / Heere Gesslayn
Abt van S. Pieters tot Gendt/ Heere Matheus Abt van S. Gesslayn
gecorē Bisschop van Utrecht/Heer Jan de Ymol/Heere van Getingē
Heere Franchoys van Halewyn/Heere van Zweuegem/Gouuerneur
ende Capiteyn van Audenaerde/en̄ Commissaris totte vernieuwinghe
vande wetten van Vlaenderē/Heer Caerle van Gaure/Heere vā Fre-
syn / Ridders / Heere Elberty Leonius Doctor ende professeur inde
Rechten inde Vniuersiteyt van Louē/Meester Pieter van Beuerē raet
van syne Ma. in Vlaenderen/ende Heer Quinten duprez/ hooft der
Schepenen der Stadt van Berghen in Henegouwen/ met Jan depe-
nants/raet van syne Ma. ende meester van syne Rekencamere in Bra-
bant/ghecommitteert voor henlieden in Eer. Secretaris van wegen
der voornoemder Staten van Brabant/Vlaenderen/Henegouwe. etc.
Heere Philips van Marnicx/ Heere van S. Aldegonde/Arnolt van
Dorp /Heere van Teemsche/Willem van Zuylē van Nieuelt/Heere vā
Heeraertsberge/Schiltknapen / Heere Adriaen vander Myle/Doctoor
inde Rechten/ende raedt neffens syne Excelentie/ende inden Raet Pro-
uintiael van Hollant/Meester Cornelis de Coninck Licenciaet/ en̄ me-
de Raet neffens syne Excelencie/Meester Pouwels buys/Aduocaet vā
den Lande van Hollant / Meester Pieter de Rijcke/Balliu van Vlissin-
ghe/ Anthonis vande Sickelen/Raedt van Zeelant/ ende Andries de
Jonghe/Borghemeester van Middelborch / van weghen des voorsc.
Heere Prince/Staten van Hollant / Zeelant ende gheassocieerde naer
vtwysen van hare commissien/ int eynde van desen geinsereert / dit te
ghenwoordich Tractaet opgerecht ende gemaeckt is/besluytē tusschen
de voorsc. partyen en̄ Landen een eewighe vaste vrede verbandt ende
eenicheyt/onder de voorwaerden ende conditien hier naer volghende.

Eerst dat alle offensien/Iniurie/misdaden ende beschadicheden ge-
schiet ter sake vandē troublē tusschen de Ingheseetene vande Prouin-
tien die in dit teghenwoordich Placaet gecomprehendeert zyn/so waer
ofte in wat manieren dattet sy: Sullen vergheuen/vergheten en̄ ghe-
houden zyn als niet geschiet/ sulcks dat ter oorsake vandien/ te geenen
tyden mentie gemaeckt oft yemant aengesproken en sal mogen wordē.

Dien volgende belouē die voorsc. Staten van Brabant/ Vlaenderē/
Henegouwe, etc. Mitsgaders myn Heere Prince/ Staten van Hollant
ende

eñ Zeelant met haren geaſſocieerden/ ongheueynſdelicke eñ in goeder
trouwen van nu voortaen onderhouden een vaſte ende onuerbrekelicke
vrientſchap eñ vrede/ende in ſulcker voeghen elckanderen tallen tijden
ende in alle occurrentiē by te ſtaen met raet eñ daet/goet ende bloet: eñ
in ſonderheyt omme wt de Lande te verdrijuen ende daeren buyten te
houden de Spaenſche Soldaten eñ andere wtheemſche ende vreemde:
ghepoicht hebbende buyten weghe van rechte den Heeren eñ Edelen
tleuen te benemen / dē rijckdom vandē Lande te hunwaerts tapplique-
ren/ende die ghemeynte voorſc. in eewiger ſlauernie te brenghen ende
houden/omme ten welcken ende allē anders te furnieren wes noodich
wert ter reſiſtentie vande ghene die hemlieden hierinne metter daet
ſouden willen contrarieren/ die voorſc. boontghenooten eñ geallieer-
den/ oock belouen hen bereet ende voluaerdich te laten vinden tallen
notelicken ende redelicken contributien.

Daerenbouen is geaccordeert dat terſtont na tvertreck vāde Spaen-
giaerts ende hare adherenten/als alle ſaken in ruſte ende verſekertheyt
ſullen zijn/ſullen beyde die partijen ghehouden zijn te procureren ende
beneerſtighen die conuocatiē eñ vergaderinghen vande generale Sta-
ten/inder forme ende maniere als gheſchiet is ten tijde als wijle hooch-
loflicker memorie Keyſer Caerle d'opdracht ende tranſpoort dede van
deſe Erfnederlandē/ in handen vande Co. Ma. onſen genadichſte Hee
re/om te ſtellen ordine inde ſaken vande Landen int generael eñ parti-
culier/ſo wel aengaende tfaict ende executie vande Religie in Hollandt/
Zeelant/Bommel ende gheaſſocieerde plaetſen/reſtitutie vande ſterc-
ten/ attellerijen/ Schepen/ eñ ander ſaken dē Coninck toebehoorende
gheduerende de voorſc. troublen by die van Hollant eñ Zeelandt ghe-
nomen als anderſins/ ſo te dienſte van ſyne Ma. weluaert eñ vnie van
de Landen men ſal beuinden te behoorē/ waerinne noch van deen noch
van dander ſy de eenich teghenſeggen ofte belet / delay noch wtſtelen
ſal moghen gedaen werden/ niet meer ten opſiene vande Ordonnanti-
en wtſpraken eñ reſolutien die aldaer ſullen gheſchieden ende ghegheuē
uē wordē/ dan inde exemptie vandien/hoedanich die ſoude mogen we-
ſen/waerinne beyde de partijen hemlieden gantſchelick ende ter goe-
der trouwe ſubmiteren.

Dat van nu voortsaen d'Inwoonderen ende Onderſatē van deen en
dander ſyde/van wat Lande van herwaertſouere ofte van wat ſtate con
ditie ofte qualiteyt hy ſy/ouer al ſullen moghen hanteren gaen eñ kee-
ren/woonen ende traffiqueren Coopmanſghewijſe eñ anderſins/ in alle
vrijdom ende verſekertheyt; weluerſtaende dat niet gheoorloft oft toe-

gelaten sal zijn/die van Hollant/Zeelandt ofte andere/ van wat Lande
conditie ofte qualiteyt dat het sy/yet tattenteren herwaertsouere buytē
de voorsc. Landen van Hollandt Zeelant ende gheassocieerde plaetsen/
teghens de ghemeyne ruste eñ vrede/ sonderlinge tegens de Catholijc-
ke Roomsche Religie eñ exercitie van dien/ noch yemant ter cause van
die t'iniurieren/irriteren met woorden ofte met wercken/noch met ge-
lijcke acten te schandaliseren/ op peyne van gestraft te worden als per-
turbateurs vande ghemeyne ruste/tanderen ten exemple,

Ende op dat middeler tijt niemant lichtelick en stae tot eenigen be-
grijpe/ captie ofte perikele/sullen alle placcaten hier voortijts gemaect
ende ghepubliceert opt stuck vande heresie: Mitsgaders die Crime-
nele Ordonnantie byden Hertoghe van Alue ghemaeckt ende het ge-
uolch ende executie vandien/ghesuspendeert werden: tot dat byde ge-
nerale Staten anders daerop gheordonneert sy/ weluerstaende datter
egeene schandale en ghebeure in maniere voorsc.

Dat mijn Heere de Prince sal blijuē Admirael generael vā der Zee/
ende Stadthouder van syne Ma. van Hollant ende Zeelant/Gommel
ende andere gheassocieerde plaetsen/om in als te gebieden/so de selue
tegenwoordelick doet/met de selue officierē/ iusticieren ofte Maiestra-
ten/sonder eenighe veranderinghe ofte Innouatie/ten sy by zijn con-
sente ende wille/ende dat ouer de Steden ende plaetsen die syne Exel-
entie nu ter tijt is houdende:tot dat by de generale Staten naer tver-
treck vandē Spaengiaerden anders gheordonneert sy.

Maer belangende die Steden eñ plaetsen begrepen onder de Com-
missie vande Co. Ma. by hem ontfangen / die tegenwoordelick onder
tghebiet eñ ghehoorsaemheyt van syne Exelentie niet en staen / sal dit
poinct gheschort blijuen/ter tijt ende wijlen de selue Stedē eñ plaetsen
hen met de andere Staten gheuoecht hebbende tot deser vnie ende ac-
coort/syne Exelentie hemluyden sal ghegeuen hebben satisfactie op de
poincten daer inne sy hem soudē vinden geintercsseert onder zijn gou-
uernemente/tsy ten opsiene vāde exercitie vāde Religie ofte andersins/
op dat de Prouintien niet ghedemembreert en werden/ende om alle
twist ende tweedracht te schouwen.

Ende en sullen middeler tijdt egeene Placaten/Mandamenten pro-
uisien noch exploictē plaetse hebben inden voorsc. Landen ende Stedē
by den voorsc. Heere Prince geregiert/ dan die ghene by syne Excelen-
tie ende by den Rade Maiestraten ende Officiers aldaer geapprobeert
ende

ēn ghedecerneert/sonder preiuditie voor den toecomenden tijden van de resorte vanden grooten Rade van syne Ma.

Is mede onderspr oken/dat alle ghevangenen ter saken vande voorleden troublen/ namentlick de Graue van Bossu/sullē vry ende los gelaten werden sonder rantsoen te betalen/maer wel de ghevanckenisse costen/ten ware nochtans dat de rantsoenē voor date van desen betaelt ofte daervan ouercomen ende gheaccordeert waren.

Is voorts veraccordeert dat de voorsc. Heere Prince ende alle andere Heerē / Ridderē/Edelluyden/particuliere persoonen ende ondersatē van wat state qualiteydt ofte conditie die zijn. Midtsgaders henlieder Weduwen/ Duwagiers/Kinders ēn Erfgenamē van deen ēn dander syde/gerestitueert zijnde in haerlieder goeden name ēn fame/ ende sullen oock mogen aenuaerdē ēn die possessie aennemen van alle hare heerlickhedē/goeden / prerogatiue actie ēn crediten die niet vercost ofte gealieneert en zijn/in sulcken staet als de voorsc. goedē nu teghenwoordich zijn/ēn te dien effecte/zijn alle die faulten/contuimaciē/arrestē/sententien / saysementen ēn executien ghegeuen ende gedaen sichtent den aenuanck vande troublen inden Jare 1566. so wel om sake vande Religie/als om t'aennemē vande wapenen/met tgene daer naer geuolcht is ghecasseert / gherenoceert / doot ende te niete ghedaen/ēn sullen de selue mitsgaders alle schriftelicke proceduren acten actitaten te diē geschiet/vernielt ende inde registers gheroyeert werden/sonder dat noodich sy hier toe ander bescheet te nemen ofte prouisie te verweruen/van dit teghenwoordich Tractaet/niet teghenstaende eenighe incorporatie/ Rechten/ Costuymen/Preuilegien/prescriptien/so wel legale conuentionale custumyre als locale/noch eenige andere exemptie ter cōtrariē/ dwelcke in desen ēn alle andere saken de voorsc. troublen concernerende/sullen cesseren ēn egeene stede hebben/als tot dien by desen so verre alst noot is/ specialick ghederogeert wesen/oock mede de rechte/disponerēde dat generale derogatie niet en is sonď precendente specificatie.

Wel verstaende dat hier onder begrepen sulllen zijn ende dit regenwoordich beneficie ghenieten/mijn ghenadichste Vrouwe de gesellenede des doorluchtigē CeurVorst vanden Rijn/eertijts achter gelaten weduwe des Heeren van Brederode. So vele als aengaet Vianen ende andere goederen/daer hare C. V. G. ofte actie van haer hebbende toeghericht is.

Insghelijcks sal hier inne begrepen wesen die Graue van Bueren/ so vele aengaet de Stadt/Slot ēn Landen van Bueren/om dselue byde

 voorsc.

voorsc. Heere Grave by vertreck van Garnisoene ghebruyckt te worden als zijn eyghen toebehooren.

Eñ sullen te niete ghedaen ende afghewòrpen werden/ die Pilaren/ Tropheen/ Inschriptien/ ende andere teekenen byden Hertoghe van Alve gedaen rechten/ tot schande ende blamatie/ so vande boven genoemde als van allen anderen.

Aengaende die vruchten vande voorsc. heerlickheden ende goeden/ tverloop eñ die verachtertheden vande Dowagiere tochten/ Pachten/ Chijnsen eñ renten/ so op de Coninck/ Landen/ Steden/ eñ allen andere die voor date van desen verschenen ende nochtans niet betaelt ofte ontfanghen zijn/ by syne Ma. ofte zijns actie hebbende/ die sal elcx int zijne moghen ghenieten ende ontfanghen.

Weluerstaende/ dat alle het ghene datter gheuallen is/ so wel vandẽ voorsz. Erfgoedẽ/ Rentẽ/ als alle andere goeden/ sichtẽ Sinte Jansmisse Anno. M. D. LXXVI. lestleden/ sal blijuen ten profijte vanden genẽ hun recht hebbende/ niet tegenstaende dat daer af by den ontfanger vander Confiscatie ofte andere/ yet ontfaen ofte geint ware/ daer af in sulckẽ gevalle restitutie geschiedẽ sal.

Maer by so verre eenige Jaerscharẽ vanden voorsc. pachtẽ/ Renten ofte andere innecõmẽ van s'Conincks wegẽ by Titele van Confiscatie aengeslagẽ eñ gegeuen ware/ so wert elcke ouer gelijcke Jaerscharẽ vry los ende quyte gehoudẽ vanden reele lasten ende opstal wt syne goedẽ gaende/ somen oock tallen tijde insgelijcks vry los ende quijte gehoudẽ sal zijn van alle Rentẽ staende op de Landen eñ goederen diemen mits die voorleden troubelen niet en heeft connen gebruycken/ in alles naer rate vanden tijde/ dat het zelfde belet eñ ongebruyck wt oorsake voorsz. gebeurt is. Nopende die huyscatheylen ende andere meublen/ die aen beydẽ zijden te niete gedaen/ vercoft ofte anders gealieneert zijn/ daer af en sal niemant eenich verhael hebben.

Ende aengaende die Erfgoeden/ huysen ende Rentẽ die by Titele vã Confescatie vercocht ofte veralieneert zijn/ de generale Staten sullen in elcke Provintie ende wt de Staten vande selue/ deputeren Commissarissẽ/ omme kennisse te nemen vande swaricheden / indien daer eenighe vallẽ/ omme redelijcke satesfactie te doene/ so wel aenden oudẽ proprietaris als aende Coopers ende vercrijgher vande voorsz. goeden ende Renten voor hun regres ende euictie respectuelicken.

Van

Van gelijcken sal geschieden nopende t'verloop vande personele Renten ende obligatien/ende alle andere pretentien/clachtē ende doleanciē als deghe interesseerde ter oorsake vande trouble/sullen namaels aen weersydē willen intenteren ende voorstellen/ in wat maniere dattet sy.

Dat alle Prelatē ende alle andere geestelijcke persoonen/wyens Abdijen stichten fondatien ende residentien buyte Hollant/ ende Zeelant/ ghelegen/ende nochtans binnen de selue Landen gegoet sijn/ sullen wederom comen inden eygendom ende int gebruyck vanden seluē heure goeden/ als voren/ten opsiene vanden waerlicken.

Maer wat belangt de religioessē ende andere geestelijcke/ die binnē de voorsz. twee prouintien eñ heuren geassocieerde geprofessyt ofte gepræbendeert ende daer wt gebleuen ofte getrocken zijnde/gemerckt dat de meesten deel van heure goeden gealieneert zijn: de selue salmen/ van nu voortaen verstreckē redelicke alimentatiē neffens de gebleuene/of te anders sal hen mede toegelaten worden tgebruyck van heure goedē/ ter verkiesinghe nochtans vanden Staten/alles by prouise ende tot alderstont op hen voordere pretentie by de generale Staten verordent sal wesen.

Voorts is geaccordeert/dat alle giften exheredatien ende andere dispositiē/ Inter viuos vel causa mortis/ by perticuliere ende priuate persoonen gedaen/daer by de gerechte erfgenamen ter saecke vande voorsz. troublen ofte vande religien / van heure gerechtige successie verstekē vermindert ende onterft zijn/wt crachte van desen gehoudē sullen werden als gecasseert ende van geener waerden.

Ende also die van Hollant ende Zeelant om die costen vandē Oorloghe beter te veruallē/ alle specien van goude ende ziluer te hooge prijse gestelt hebben/ die zy in andere prouintien niet en zoudē connen sonder groot verlies wt geuen/ is besproken dat de gedeputeerden vande ghemeyne Staten/tē eerstē mogelick zijnde/ aduiserē sullen/ omme daer af te nemen eenen generalē voet/tē fijne dat de coers vande voorsz. munte eenuoudelick gestelt sy/ also na als doenlick is/tot onderhoudenisse van deser vnie / ende vanden gemeynen Coophandel aen weder zijden.

Voorts op het vertooch gedaē by den gedeputeerden van Hollant eñ Zeelant/ten fijne dat de generaliteyt vā alle die Nederlandē soude theurē Laste nemen/alle die schuldē die mijn Heere de Prince gecontracteert heeft: Omme te doen syne twee expeditien ende geweldige heyrtoch-

ten/ten welcken so wel die van Hollant ende Zeelant/als de Prouintien ende Steden die hen inden laetsten tocht ouergauen verbonden hebbẽ gehadt (So sy seyden) is het selfde point gestelt ende ghelaten ter dis cretie ende determinatie vanden generale Staten/ dẽ welckẽ alle sacc ken grappayseert zijnde/daer van rappoort ofte remonstrantie gedaen sal worden/omme dien aengaende sullen regaert genomen werden alst behoort.

In dit gemeyne accoort ende pacificatie en sullen niet begrepen zijn omme te genieten tbenefitie vandien/de Landẽ/Heerlicheden ende Ste den/houdende partije contrarie/tot dat sy hen efectuelicken sullen ghe vougt hebben met dese confederatiẽ/dwelck sy sullen mogen doen alst hen belieft.

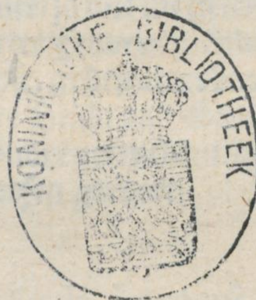
Welck tractaet ende vredehandel naer rappoort aggreatie ende ad uoyement so wel vanden Heeren gecommitteerden totten gouuernemẽ te vanden Landẽ/als oock vandẽ Statẽ der seluẽ eensamelickẽ van mijn Heere de Prince Statẽ van Hollant Zeelant ende geassocieerde in alle de voorsc. punctẽ ende artijculẽ/oock mede al tgene dat by den voors. generale Statẽ int gene voorsc. is/eñ anders gedefineert eñ geordineert sal wordẽ/de voorsc. gedeputeerdẽ hebben wt crachte van henliedẽ po uoyrẽ eñ Commissie/ belooft onuerbreckelick te obseruerẽ/tonderhoudẽ ende volcommẽ: ende alle tselue ouer deen ende dander syde te doen res pectuelicken ratificeeren/sweeren/ teeckenen ende segelen by de Prelatẽ Edelen Steden eñ andere Leden vande voorsc. Landẽ/sonderlinge oock by dẽ voorsc. Heere Prince/so wel int generael als perticulier binnẽ een Maent naestcomende telcx genoegen/ende in kennisse van alle tghene voorsc. is/ hebbẽ de voorsc. gedeputeerden desen tegenwoordige onder int Schepenhuys vander Stadt van Gendt/den achtsten van Nouem ber M. D. LXXVI. Ondergeteyckent/by de gedeputeerde ten weder syden inde prefatie van desen geroert.

Copie vander publicatie der voorsc. pacificatien ghedaen tot Gent, int Iaer ende datum als bouen.

Men laet weten eenen yegelicken dat goede vaste ende onuerbreke licke vrientschap/ vrede ende pays ghemaeckt is tusschen die generale Statẽ vanden Landẽ van herwaerts ouere/ tegenwoordelijck te Bruy sel vergaert ter eenre zijde/ ende mijn Heere Prince van Oraengien/ de Staten van Hollant ende Zeelant met henlieden geassocieerde ter an

dere

dere/wt crachte vanden welcken de ondersaten aen weerzijden sullen wederkeeren tot haerlieder goedingen/eñ sullen mogen voortsaen ouer al conuerceerẽ/gaen/comen woonen eñ handelen Coopmansgewijse/ eñ anders/in alle vrijheyt ende sekerheyt/somen breeder by de poinctẽ eñ Articulen daeraf de exemplaren sullen wtgegeuen werden / verstaen sal/ende men beueelt elcke van syne Ma. ende vandẽ voorsc. generale Staten wegen/tgeheele inhouden vande seluc pacificatie te onderhouden ende volcomen/sonder daer tegens te gaene in eenigher manierẽ/ op de peyne van gestraft te syne als ouerbrekers van dien/ ende perturbateurs vande ghemeynen weluaert.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK